

Kniha je velmi pečlivě zpracována. Na 480 stranách mapuje vývoj cestovních strojů, motokrosových sériově vyráběných i speciálů pro MS, silničních závodních strojů, soutěžních motocyklů a velmi obsáhlá je kapitola prototypů. U každého stroje je tabulka s technickými daty, údaji o roku výroby

Autoři knihy Dušan Šebek a Jan Vošalík při křtu ve Strakonici

Katalog motocyklů ČZ

Letošní podzim se na knižním motoristickém trhu opravdu urodilo, a pokud budete po těch nejlepších toužit pod stromeček, udělejte si pro Ježíška pořádné místo. Mezi všemi tituly se asi nejvýše vyjímá monografie ČZ, která je nejpečlivěji a nejdokonaleji zpracovaná kniha o motocyklové výrobě ve Strakonici. Kdo neuvidí, neuvěří.

S myšlenkou katalogu přišel asi tak před třemi lety Jan Vošalík, který vydal již přehled motocyklů ČZ, který ovšem nebyl kompletní a používal obrázky současných dochovaných strojů. Začal o projektu

diskutovat s podobně „postiženým“ Dušanem Šebkem, nejdříve spíše z legrace, protože nepředpokládali, že by se dalo něco podobného zrealizovat. Zkusili zavolat do strakonické továrny.

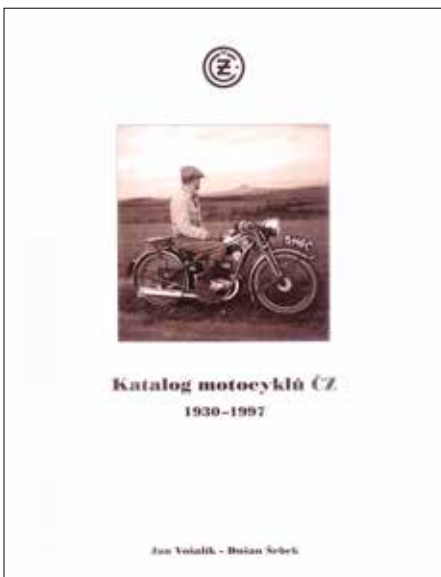
Naštěstí je ve Strakonici a ve fabrice ještě stále dost lidí, kterým v žilách koluje benzín a na éru motocyklové výroby, závodů a úspěchů vzpomínají v dobrém. Podařilo se ke spolupráci přesvědčit technického ředitele pana Zámečnicka, který v celém vývoji sehrál zásadní roli, protože to nakonec byl on, kdo dal souhlas s použitím archivních materiálů. Vznikla smlouva o spolupráci, která se zdaleka netýkala jen knihy. Ale to důležité se podařilo – vstup do archivu byl otevřený.

První rok byl pouze o skenování diapositivů a materiálů. Přes sken prošlo přes 23 000 fotografií, bylo nutné prosit přes 40 000 stran archiválií. Další více než dva roky pak autoři dávali dokumenty a fotografie dohromady a hledali informace, které scházely – ne vše v knize je pouze z archivu, mnoho toho poskytli fandové značky, mnoho informací pochází z jejich vlastní badatelské činnosti.

Málokdo si dovede představit onu mravenčí práci. Ač je archiv vzorně veden a tříděn, několikrát se přes něj přehnala velká voda a nutno říci, že i mnoho nenechavých rukou. Leč v mnoha zprávách nejsou fotografie, jen popis, u mnoha fotografií schází označení, nebo je označení chybné. Vývoj motocyklů probíhal zdoluhavě, docházelo k mnoha změnám. Chvillemi zoufalá situace byla u motokrosových speciálů pro mistrovství světa, kde je dokumentace velmi málo, velmi těžko se stroje identifikovaly. Problémem bylo i to, že na začátku sezóny se startovalo se speciálem, který byl v prvním pololetí doplněn o speciál na další sezónu, který se testoval při závodech.

Autoři získali podporu i u lidí, kteří byli „při tom“ – Oldřich Kreuz a Rudolf Cihlář (konstruktéři motokrosových strojů), Milan Příbáň (konstrukce cestovních strojů), Jaroslav Tůma (zkušebna a vývoj ČZ), jezdcí Zdeněk Polánka, Arnošt Zemen, Bohumil Staša. Je až neuvěřitelné, na jaké detaily si tyto pánové vzpomněli a kolik cenných informací předali. Také velkou měrou pomohli lidé pohybující se ve světě motocyklů, sběratelé, badatelé – Miloslav Straka, Radim Berit, Jiří Sudík, Libor Marčík a další.

Knihu můžete objednat u autorů na stránkách www.katalog-motocyklu-cz.cz nebo v redakci Motor Journalu

V knize naleznete popis motocyklové výroby značky ČZ čítající 512 různých typů motocyklů členěný do následujících kapitol:

- Cestovní sériově vyráběné stroje ČZ
- Motocykly (154 typů)
- Skútry (10 typů)
- Rikšy (6 typů)
- Přívěsné vozíky (11 typů)
- Soutěžní závodní motocykly (58 typů)
- Motokrosově sériově vyráběné motocykly (37 typů)
- Motokrosově tovární speciály (55 typů)
- Silniční závodní motocykly (30 typů)
- Prototypy
- Cestovní prototypy (125 typů)
- Sportovní prototypy (26 typů)
- Barevná provedení cestovních sériových motocyklů vč. barevných odstínů
- Popisy odchylek (exportních verzí motocyklů)
- Přehled použitých karburátorů na motocyklech ČZ
- Počty vyrobených kusů jednotlivých typů

Kniha je koncipována jako katalog výroby a s tím se k ní musí přistupovat. Autoři se snažili uvádět dostupná fakta a ty nedoplňovat vlastními úsudky a hodnocením. Hlavním cílem bylo zmapovat kompletní výrobu ČZ s tím, že se podařilo udělat i přesah do úprav motorek, realizovaných v obchodních zastoupeních v zahraničí. Jasně a přehledně popsaly typy, provedení a odlišnosti jednotlivých modelů a roků. Nakonec se podařilo na 480 stranách formátu A4 zmapovat 512 vyrobených typů! To vše při použití přes 2200 autentických fotografií (drtivá většina z nich pochází z archivu a jde o nejčestnější záběry motocyklů z výroby a vývoje). U každého stroje je tabulka s technickými daty, údaji o roku výroby a většinou doplnění o základní informace k vývoji, závodům atd.

U cestovních modelů autoři dohledali množství barevných provedení vč. čísla barev, odchylky jednotlivých provedení, změny ve výrobě. Podařilo se velmi podrobně rozebrat vývoj soutěžních strojů, roztrdit a zařadit jednotlivá provedení. Zde se podařilo „opravit“ mnoho mýtů a polopравd o vyráběných modelech. Je zde zmapován vývoj prvních motokrosových motocyklů, které vznikaly „na koleně“ z iniciativy jezdců, bez podpory továrny. Zcela poprvé jsou v takovémto měřítku zmapovány stroje pro mistrovství světa.

Křest knihy proběhl slavnostně v sobotu 13. září 2014 na oslavách 95. výročí založení Strakonické zbrojovky. Kmotry knihy se stali Zdeněk Polánka (soutěžní

ČZ 125 typ 855

1959–1964

ČZ 175 typ 856

1960–1962

Technické údaje:

	ČZ 125.855	ČZ 175.856
Motor	čtyřdobý jednoválec 2x OHC	čtyřdobý jednoválec 2x OHC
vrtání x zdvih	55x52mm	62x57,8mm
objem	123,5ccm	174,5ccm
nejvyšší výkon	21,5k/12900ot./min.	28k/11500ot./min.
pohon vaček	sikýmým a vodorovným hřídelem	sikýmým a vodorovným hřídelem
kompresní poměr	1:11	1:11,5
zapalování	akumulátorové, dvousvíčkové s přerušovačem PAL	akumulátorové, dvousvíčkové s přerušovačem PAL
předstih	36°	36°
zapalovací svíčka (2x)	2x 10 RL Lodge 49-53	2x 10 RL Lodge 49-53
karburátor	Amal T 106 PI 1 1/8"	Amal T 106 PI 1 1/8"
spojka	ferodová v olejové míhovině	ferodová v olejové míhovině
přímými převodový poměr	1:3	1:2,56
převodovka	šestistupňová	šestistupňová
objem olejové náplně	2l	3l
Časování ventilů		
začátek sání	52° před HMB	-
konec sání	86° po DMB	-
začátek výfuku	50° před DMB	-
konec výfuku	83° po HMB	-
zdvih a prům. sacího ventilu	9/34mm	10/38mm
zdvih a prům. výfuk. ventilu	8/28mm	9/32mm
Podvozek		
přední pneu	2,50x19"	2,50x19"
zadní pneu	2,50x19"	2,75x19"
průměr přední brzdy	200mm	200mm
průměr zadní brzdy	180mm	180mm
zdvih předního kola	90mm	90mm
zdvih zadního kola	85mm	85mm
rozvor	1260mm	1290mm
d x š x v s kapotáží	1870x500x1100mm	1910x500x1100mm
hmotnost bez náplní	83kg	93kg
maximální rychlost	170km/h	190km/h

Zdroj informací

Jiřij Závadník motocyklů. Odpovědný pracovník: Jaroslav Walter.

Datum vydání 27.12.1961*, archiv ČZ, a.s.

ČZ 175.856

Katalog motocyklů ČZ

- 335 -

Jan Vošalík - Dušan Šebek

jezdec, několikanásobný mistr světa), Bohumil Staša (nejúspěšnější jezdec silničních motocyklů) a Josef Zámečník (bývalý technický ředitel ČZ a. s., jehož zásluhou se zdroje archivu otevřely).

Dušan Šebek prohlásil: „Nechceme nabubřele tvrdit, že kniha je jediná pravda a jinak to není... Mnoho materiálů v archivu si protiřečí, některé zprávy byly zhotoveny zpětně, a tedy zkreslují celý vývoj, některé zprávy zcela chybí a jen těžko se zjišťuje postup prací. Z toho důvodu se zcela jistě naleznou nesrovnalosti... Ale po prostudování všech materiálů mohu s klidem v srdci říci - co v knize je, pochází z dobových zpráv a tyto zprávy jsou vždy uvedeny jako zdroj informací. Pokud kdokoli bude říkat, že to bylo jinak, nebudu se přít, protože to je možné, a mohu odpovědně prohlásit, že

pravdu budeme mít asi oba. Zveřejněné informace vnášejí světlo do noha mýtů, přinášíme úplně nové nikdy nepublikované informace a fotografie.“

Do redakčního archivu se snažíme ze zahraničních cest vozit knihy s původními fotografiemi a s co nejvíce technickými daty. Není to lehká práce. Takových knih je velmi málo, a když už jsou, jsou ceněné a tím pádem i dost drahé. Katalog výroby patří do stejné kategorie (jen cena je zatím velmi přijatelná), a proto lze Janu Vošalíkovi a Dušanu Šebkovi poblahopřát a poděkovat za úžasné zpracované dílo, které nesmí chybět v knihovnách nejen příznivců značky ČZ.

Z podkladů Dušana Šebka zpracoval Karel Kupka
Foto: Bohumír Špaček

cestovní

soutěžní

motocross

motocross pro MS

silniční

prototypy